

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (aštuntoji kolegija) SPRENDIMAS

2022 m. kovo 31 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Viešieji pirkimai – Direktyva 2014/24/ES – Taikymas išimtinai vidaus situacijai – 58 straipsnio 1 ir 4 dalys – Atrankos kriterijai – Dalyvių techniniai ir profesiniai pajėgumai – Europos Sąjungos finansinių interesų apsauga – Reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 – 8 straipsnio 3 dalis – Kontrolės priemonės – Nacionalinėms valdžios institucijoms, ginančioms Sąjungos finansinius interesus, suteikta galimybė skirtingai vertinti viešojo pirkimo procedūrą“

Byloje C-195/21

dėl *Rayonen sad Lukovit* (Lukovito apylinkės teismas, Bulgarija) 2021 m. kovo 26 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2021 m. kovo 26 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

LB

prieš

Smetna palata na Republika Bulgaria

TEISINGUMO TEISMAS (aštuntoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas N. Jääskinen, teisėjai M. Safjan ir M. Gavalec (pranešėjas),

generalinis advokatas P. Pikamäe,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- LB, atstovaujamo *advokat* A. S. Aslanyan,
- *Smetna palata na Republika Bulgaria*, atstovaujama T. Tsvetkov ir D. A. Dimitrova,
- Europos Komisijos, atstovaujamos G. Wils, J. Baquero Cruz, P. Ondrůšek ir D. Drambozova,

* Proceso kalba: bulgarų.

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014, p. 65), iš dalies pakeistos 2017 m. gruodžio 18 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2017/2365 (OL L 337, 2017, p. 19) (toliau – Direktyva 2014/24), 58 straipsnio 4 dalies, 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamento (EB, Eurotomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, 1995, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 1 t., p. 340) 8 straipsnio 3 dalies ir teisinio saugumo bei veiksmingumo principų išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant LB ir *Smetna palata na Republika Bulgaria* (Bulgarijos Respublikos audito rūmai, toliau – Audito Rūmai) ginčą dėl administracinės nuobaudos, kurią Audito Rūmai skyrė LB už pažeidimus, padarytus per viešojo pirkimo procedūrą.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Reglamentas Nr. 2988/95

- 3 Reglamentas Nr. 2988/95 sudarytas iš trijų dalių: I dalis „Bendrieji principai“ (1–3 straipsniai), II dalis „Administracinės priemonės ir nuobaudos“ (4–7 straipsniai) ir III dalis „Patikrinimai“ (8–11 straipsniai).
- 4 Šio reglamento 8 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatyta:

„2. Patikrinimus numatančios priemonės turi atitikti kiekvieno sektoriaus konkretų pobūdį ir būti proporcingos siekiamiems tikslams. Jas taikant atsižvelgiama į valstybėse narėse nusistovėjusią administracinę tvarką bei struktūras ir jos nustatomos taip, kad dėl jų neatsirastų pernelyg didelių ekonominių apribojimų ar administracinių sąnaudų.

Valstybių narių vykdomų patikrinimų ir inspektavimų vietoje pobūdis, periodiškumas bei atlikimo tvarka nustatoma pagal atskirų sektorių taisykles taip, kad būtų užtikrintas vienodas ir veiksmingas atitinkamų taisyklių taikymas, ypač kad būtų užkirstas kelias pažeidimams ir kad jie būtų nustatyti.

3. Atskirų sektorių taisyklėse turi būti nuostatos, kurios užtikrintų patikrinimų lygiavertiškumą derinant procedūras ir tikrinimo metodus.“

Reglamentas (ES) Nr. 1303/2013

- 5 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondai, Europos žemės ūkio fondai kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL L 347, 2013, p. 320, klaidų ištaisymai OL L 200, 2016 7 26, p. 140, OL L 274, 2019 10 28, p. 19, ir OL L 329, 2019 12 19, p. 97), 43 ir 122 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:

„(43) siekiant užtikrinti proporcingos [proporcingą] kontrolės tvarką ir finansinių priemonių pridėtinę vertę, numatytą galutinių naudos [paramos] gavėjų nereikėtų atgrasinti esančia pernelyg didele administracine našta. <...>

<...>

(122) <...> Siekiant sumažinti paramos gavėjams tenkančią administracinę naštą, reikėtų nustatyti konkrečias taisykles, kuriomis būtų mažinama rizika, jog dubliuosis įvairių institucijų, būtent Europos Sąjungos Audito Rūmų, Komisijos arba audito institucijos, atliekamas tų pačių veiksmų auditas.“

- 6 Šio reglamento 2 straipsnyje „Apibrėžtys“ nustatyta:

„Šiame reglamente taikomos šios terminų apibrėžtys:

<...>

36) pažeidimas – bet koks įgyvendinant [Europos struktūrinius ir investicijų fondus (ESI fondai)] padarytas Sąjungos teisės ar nacionalinės teisės, susijusios su jos taikymu, pažeidimas dėl ekonominės veiklos vykdytojo veiksmų ar neveikimo, kai nepagrįstas išlaidas įtraukus į Sąjungos biudžetą padaroma ar būtų padaryta žala Sąjungos biudžetui.

<...>“

Direktyva 2014/24

- 7 Direktyvos 2014/24 1 straipsnio „Dalykas ir taikymo sritis“ 1 dalyje nustatyta:

„Šia direktyva nustatomos taisyklės, kuriomis reglamentuojamos perkančiųjų organizacijų vykdomo pirkimo procedūros, atliekamos siekiant sudaryti viešąsias [viešojo pirkimo] sutartis ir vykdyti projekto konkursus, jeigu jų numatoma vertė ne mažesnė nei 4 straipsnyje nustatytos vertės ribos.“

- 8 Šios direktyvos 4 straipsnyje „Vertės ribų dydžiai“ nustatyta:

„Ši direktyva taikoma pirkimams, kurių numatoma vertė be pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) yra lygi toliau nurodytoms vertės riboms arba didesnė už jas:

- a) 5 548 000 EUR – viešojo darbų pirkimo sutarčių atveju;

<...>“

- 9 Minėtos direktyvos 18 straipsnio „Pirkimų principai“ 1 dalyje numatyta:

„Perkančiosios organizacijos ekonominės veiklos vykdytojus vertina vienodai ir jų nediskriminuoja, jos veikia skaidriai ir vadovaujasi proporcingumo principu.

Pirkimai negali būti parengti siekiant išvengti šios direktyvos taikymo arba dirbtinai sumažinti konkurenciją. Laikoma, kad konkurencija yra dirbtinai sumažinta tais atvejais, kai pirkimai parengiami siekiant nederamai sudaryti palankesnes ar nepalankias sąlygas tam tikriems ekonominės veiklos vykdytojams.“

- 10 Direktyvos 2014/24 58 straipsnyje „Atrankos kriterijai“ nustatyta:

„1. Atrankos kriterijai gali būti susiję su:

- a) tinkamumu vykdyti profesinę veiklą;
- b) ekonomine ir finansine būkle [ekonominiu ir finansiniu pajėgumu];
- c) techniniais ir profesiniais pajėgumais.

Perkančiosios organizacijos 2, 3 ir 4 dalyse nurodytus kriterijus ekonominės veiklos vykdytojams gali taikyti tik kaip dalyvavimo reikalavimus. Jos nustato tik tokius reikalavimus, kurie yra tinkami užtikrinti, kad kandidatas arba konkurso dalyvis naudojasi teisingumu bei veiksmumu, turi finansinį pajėgumą ir techninių bei profesinių pajėgumų įvykdyti paskirtiną [sudarytiną] sutartį. Visi reikalavimai turi būti susiję su sutarties dalyku ir proporcingi jo atžvilgiu.

<...>

4. Kalbant apie techninius ir profesinius pajėgumus, perkančiosios organizacijos gali nustatyti reikalavimus, kuriais siekiama užtikrinti, kad ekonominės veiklos vykdytojai turėtų sutarčiai įvykdyti pagal atitinkamą kokybės standartą būtinus žmogiškuosius ir techninius išteklius bei patirtį.

Perkančiosios organizacijos visų pirma gali reikalauti, kad ekonominės veiklos vykdytojai turėtų pakankamai patirties, kurią įrodytų tinkamomis rekomendacijomis, gautomis dėl praeityje įvykdytų sutarčių. Perkančioji organizacija gali daryti prielaidą, kad ekonominės veiklos vykdytojas neturi reikalingų profesinių pajėgumų, jeigu perkančioji organizacija nustatė ekonominės veiklos vykdytojo interesų konfliktą, galintį daryti neigiamą poveikį sutarties vykdymui.

Pirkimo procedūrose, rengiamose dėl prekių, kurioms reikalingi įrengimo ar montavimo darbai, paslaugų teikimo arba darbų atlikimo, ekonominės veiklos vykdytojų profesinis pajėgumas suteikti paslaugą arba atlikti montavimą ar darbą gali būti vertinamas atsižvelgiant į jų įgūdžius, efektyvumą, patirtį ir patikimumą.

<...>“

11 Šios direktyvos 67 straipsnyje „Sutarties skyrimo [sudarymo] kriterijai“ nurodyta:

„1. Nedarant poveikio nacionaliniams įstatymams ar kitiems teisės aktams dėl tam tikrų prekių kainos arba atlygio už tam tikras paslaugas, perkančiosios organizacijos sprendimą skirti viešąsias sutartis [sudaryti viešojo pirkimo sutartis] grindžia ekonomiškai naudingiausiu pasiūlymu.

2. Perkančiosios organizacijos nuomone ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas nustatomas kainos ar išlaidų pagrindu, taikant išlaidų efektyvumo metodą, pavyzdžiui, gyvavimo ciklo sąnaudų metodą pagal 68 straipsnį, ir gali apimti geriausią kainos ir kokybės santykį, kuris įvertinamas remiantis kriterijais, įskaitant kokybinius, aplinkosaugos ir (arba) socialinius aspektus, susijusius su atitinkamos viešosios [viešojo pirkimo] sutarties dalyku. Tokie kriterijai, pavyzdžiui, gali būti:

- a) kokybė, įskaitant techninius privalumus, estetinės ir funkcinės charakteristikos, prieinamumas, tinkamumas visiems naudotojams, socialinės, aplinkosauginės ir inovacinės charakteristikos bei prekyba ir jos sąlygos;
- b) sutarčiai įvykdyti paskirtų darbuotojų organizavimas, kvalifikacija ir patirtis tais atvejais, kai paskirtų darbuotojų kokybė gali daryti didelį poveikį sutarties vykdymo lygiui, arba

<...>“

Bulgarijos teisė

Viešųjų pirkimų įstatymas

12 Pagrindinės bylos aplinkybėms taikytinos redakcijos *Zakon za obshtestvenite porachki* (Viešųjų pirkimų įstatymas, DV, Nr. 13, 2016 m. vasario 16 d.; toliau – Viešųjų pirkimų įstatymas) 1 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Šis įstatymas reglamentuoja viešojo darbų, prekių ar paslaugų pirkimo sąlygas ir tvarką bei perkančiųjų organizacijų organizuojamų konkursų vykdymą, siekiant užtikrinti, kad būtų veiksmingai paskirstomi:

<...>

- 2) iš Europos fondų ir programų gaunami ištekliai;

<...>“

13 Šio įstatymo 2 straipsnyje nustatyta:

„1. Viešojo pirkimo sutartys sudaromos remiantis Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) įtvirtintais principais, visų pirma laisvo prekių judėjimo, įsisteigimo laisvės, laisvo paslaugų teikimo ir tarpusavio pripažinimo principais, taip pat šiais iš jų kylančiais principais:

- 1) lygiateisiškumo ir diskriminavimo draudimo;
- 2) laisvos konkurencijos;

3) proporcingumo;

4) viešumo ir skaidrumo.

2. Vykdydamos viešuosius pirkimus perkančiosios organizacijos neturi teisės apriboti konkurencijos nustatydamos sąlygas arba reikalavimus, dėl kurių įgyjamas nepagrįstas pranašumas arba nepagrįstai apribojama ekonominės veiklos vykdytojų galimybė dalyvauti viešajame pirkime ir kurie nėra proporcingi viešojo pirkimo sutarties dalykui, vertei, sudėtingumui, kiekiui arba apimčiai.

<...>“

14 Minėto įstatymo 59 straipsnyje nurodyta:

„1. Perkančioji organizacija gali nustatyti kandidatų arba dalyvių atrankos kriterijus, susijusius su:

<...>

3) techniniais ir profesiniais pajėgumais.

2. Perkančioji organizacija kandidatams arba dalyviams gali taikyti tik šiame įstatyme nurodytus atrankos kriterijus, kurie būtini siekiant įsitikinti jų pajėgumu vykdyti sutartį. Nustatyti kriterijai turi atitikti sutarties dalyką, vertę, apimtį ir sudėtingumą. Sudarant sutartį atskiroms pirkimo objekto dalims, kiekvienos šios dalies atrankos kriterijai turi atitikti atitinkamos pirkimo objekto dalies dalyką, vertę, apimtį ir sudėtingumą.

<...>“

15 To paties įstatymo 247 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„<...> Perkančioji organizacija, pažeidusi 2 straipsnio 2 dalyje, 11 straipsnio 5 dalyje, 16 straipsnyje, 21 straipsnio 14, 15 ar 17 dalyse, 149 straipsnio 8 dalyje arba 150 straipsnio 4 dalyje nustatytą draudimą, baudžiama 2 % sudarytos sutarties vertės (įskaitant PVM) dydžio, tačiau ne didesne kaip 10 000 [Bulgarijos levų (BGN), t. y. apie 5 100 EUR] bauda.

<...>“

16 Viešųjų pirkimų įstatymo 260 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta:

„1. Audito Rūmų aktus dėl teisės pažeidimų nustatymo pagal šį įstatymą surašo įgalioti auditoriai per šešis mėnesius nuo tos dienos, kai buvo nustatytas pažeidėjas, tačiau ne vėliau kaip per trejus metus nuo pažeidimo padarymo dienos.

2. Sprendimus skirti administracinę nuobaudą priima Audito Rūmų pirmininkas arba jo įgalioti pareigūnai.“

17 Viešųjų pirkimų įstatymo „papildomų nuostatų“ 3 dalyje numatyta, kad šiame įstatyme įtvirtinti Direktyvoje 2014/24 nustatyti reikalavimai.

Europos fondų įstatymas

- 18 Pagrindinės bylos aplinkybėms taikytinos redakcijos *Zakon za upravlenie na sredstvata ot evropeyskite strukturni i investitsionni fondove* (Europos struktūrinių ir investicijų fondų lėšų valdymo įstatymas, DV, Nr. 101, 2015 m. gruodžio 22 d.; toliau – Europos fondų įstatymas) 49 straipsnio 2 dalyje nustatyta:

„Skiriant rangovą vykdyti veiklai, susijusiai su darbais, paslaugomis ir (arba) prekių tiekimu, kuri yra viešojo pirkimo sutarties dalykas, kaip tai suprantama pagal Viešųjų pirkimų įstatymą, teisės normos, įtvirtintos:

- 1) Viešųjų pirkimų įstatyme – kai paramos gavėjas yra perkančioji organizacija, kaip tai suprantama pagal tą įstatymą;

<...> taikomos. <...>“

Teritorijų planavimo įstatymas

- 19 Pagrindinės bylos aplinkybėms taikytinos redakcijos *Zakon za ustroystvo na teritoriata* (Teritorijų planavimo įstatymas, DV, Nr. 1, 2001 m. sausio 2 d.; toliau – Teritorijų planavimo įstatymas) 137 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„<...> Atsižvelgiant į eksploataavimo charakteristikas, reikšmę, sudėtingumą ir riziką, statiniai skirstomi taip:

1. Pirmoji kategorija:

<...>

- g) upių ir pajūrio pakrančių ruožų žemės apsaugos ir stiprinimo įranga;

<...>“

- 20 Šio įstatymo 163a straipsnyje nustatyta:

„1. <...> Statybos įmonė privalo pagal darbo sutartį įdarbinti techninę kompetenciją turinčius asmenis techninio statybos darbų vadovo funkcijoms atlikti.

2. <...> Techninę kompetenciją turi asmenys, kuriems aukštoji mokykla išdavė pripažįstamą diplomą, patvirtinantį „statybos inžinieriaus“, „inžinieriaus“ arba „architekto“ kvalifikaciją, ir vidurinį išsilavinimą įgiję asmenys, kurie baigė ketverių metų „architektūros ir statybos“ arba „technikos“ srities mokymus ir turi profesinę kvalifikaciją.

<...>

4. <...> Techninis vadovas yra statybos inžinierius, architektas arba statybos technikas, kuris vadovauja statybos darbams ir užtikrina užduočių įgyvendinimą pagal 163 straipsnio 2 dalies 1–5 punktus, o statant penktos kategorijos statinius – dar ir užduotis pagal 168 straipsnio 1 dalį ir 169a straipsnio 1 dalį. Kiti 2 dalyje nurodyti techninę kompetenciją turintys asmenys gali atlikti

specializuotas technines vadovavimo atskiriems statybos ir montavimo darbams funkcijas, atitinkančias jų specializaciją ir profesinę kvalifikaciją.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 21 Remiantis 2018 m. kovo 21 d. aplinkos ir upių ministro (Bulgarija), kaip veiksmų programai „Aplinka 2014–2020“ vadovaujančios institucijos direktoriaus, ir Lukovito savivaldybės (Bulgarija) sudaryta administracine sutartimi, šiai savivaldybei buvo skirta Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) ir Sanglaudos fondo bendrai finansuojama dotacija, t. y. iš viso 649 732,14 BGN (apie 331 000 EUR). Ši dotacija buvo skirta slenkančio šlaito prie kelio į šios savivaldybės teritorijoje esantį regioninį sąvartyną sutvirtinimo darbams finansuoti.
- 22 2018 m. balandžio 5 d. sprendimu Lukovito savivaldybės meras LB pradėjo „viešojo konkurso“ procedūrą, skirtą viešojo pirkimo sutarčiai dėl šių darbų atlikimo sudaryti. Numatoma šio pirkimo vertė buvo 482 668 BGN be PVM (apie 247 000 EUR).
- 23 Šiuo sprendimu, tą pačią dieną paskelbtu Viešųjų pirkimų agentūros Viešųjų pirkimų registre, buvo patvirtinti pagrindinėje byloje nagrinėjami skelbimas apie pirkimą ir viešojo pirkimo dokumentai.
- 24 Skelbime apie pirkimą buvo nurodyta, kad projekto tikslas – kelio ruožo rekonstrukcija ir savybių pagerinimas, siekiant jį naudoti vežimo reikmėms, ir kad sutarties sudarymo kriterijai yra „kokybė“ ir „kaina“, kurių kiekvieno lyginamasis svoris – 50 %.
- 25 Kaip dalyvavimo šioje viešojo pirkimo procedūroje reikalavimas, skelbime apie pirkimą visų pirma buvo nurodyta, kad kiekvienas dalyvis turi būti įrašytas į Centrinį statybos pramonės profesijų registrą, kad galėtų statyti IV grupei priskirtos I kategorijos statinius, patenkančius į Teritorijų planavimo įstatymo 137 straipsnio 1 dalies 1 punkto g papunkčio taikymo sritį, arba į kitą atitinkamą registrą, jeigu dalyviai yra įsisteigę kitoje valstybėje narėje.
- 26 Be to, dėl reikalavimų, susijusių su „techniniais ir profesiniais pajėgumais“, pažymėtina, kad skelbime apie pirkimą buvo nurodyta, jog kandidatai turi įrodyti, be kita ko, tai, kad penkerius metus iki pasiūlymo pateikimo vykdė tokią pačią pastatų statybos veiklą, kaip reikalauta vykdant pagrindinėje byloje nagrinėjamą pirkimą, arba panašią į ją. Šiuo klausimu skelbime apie pirkimą patikslinta, kad „panaši“ veikla – tai slenkančių šlaitų ir (arba) kalvos pašlaičių, pakrančių, įdubų arba atitinkamo nebaigto statyti pastato sutvirtinimo darbai.
- 27 Galiausiai dėl inžinerijos specialistų pažymėtina, kad skelbime apie pirkimą buvo nurodyta, kad dėl sutarties ypatybių reikalaujama, kad būtų bent vienas techninis statybos darbų vadovas, kuris turėtų „projektuotojo“ ar „statybos inžinieriaus“ profesinę kvalifikaciją arba analogišką specialybę, jeigu kvalifikacija buvo įgyta kitoje valstybėje narėje, kurioje nėra atitinkamos specialybės. Be to, techninis vadovas turėjo įrodyti bent trejų metų darbo patirtį pagal savo specialybę.
- 28 Per nustatytą terminą buvo gauti trys pasiūlymai. Paprašęs kiekvieno iš trijų dalyvių papildomų paaiškinimų, Lukovito savivaldybės meras 2018 m. liepos 24 d. sprendimu nusprendė, pirma, pašalinti du dalyvius kaip neatitinkančius atrankos kriterijų ir, antra, sudaryti pirkimo sutartį su trečiuoju dalyviu. Vėliau, 2018 m. rugpjūčio 29 d., ši savivaldybė ir konkurso laimėtojas sudarė 481 293,72 BGN be PVM (apie 245 500 EUR) vertės sutartį.

- 29 2018 m. lapkričio 9 d. sprendimu, kuris buvo priimtas atlikus pagrindinėje byloje nagrinėjamo pirkimo procedūros *ex post* teisėtumo kontrolę, veiksmų programai „Aplinka 2014–2020“ vadovaujanti institucija nustatė bendrąją finansinę pataisą, kurios dydis – 5 % atitinkamų ir finansuoti tinkamomis pripažintų išlaidų pagal 2018 m. rugpjūčio 29 d. sutartį. Ši institucija nurodė, kad perkančioji organizacija, pirma, įvertino pasiūlymą, neatitinkantį nustatytų techninių specifikacijų, ir, antra, vienam iš dalyvių davė neaiškius ir klaidinančius nurodymus, lėmusius jo neteisėtą pašalinimą iš konkurso ir užkirtusius jam kelią pateikti pasiūlymą, kuriame siūloma kaina būtų buvusi mažesnė už tą, kurią pasiūlė konkurso laimėtojas.
- 30 Nustatydamą pataisą dėl kiekvieno iš abiejų pažeidimų ši vadovujančioji institucija atsižvelgė į šias atsakomybę lengvinančias aplinkybes: pirma, buvo pateikti trys pasiūlymai, o tai rodo pakankamą konkurencijos lygį, antra, numatoma pirkimo vertė buvo mažesnė nei ribinės vertės, kurioms esant apie konkursą privaloma paskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, todėl dėl tarpvalstybinio poveikio nebuvimo susiaurėjo suinteresuotųjų asmenų ratas, trečia, „optimalaus kainos ir kokybės santykio“ sutarties sudarymo kriterijus negarantuoja, kad pirmą vietą užėmęs pasiūlymas būtinai bus mažiausios kainos pasiūlymas.
- 31 Be minėtos vadovujančiosios institucijos atliktos kontrolės, 2019 m. spalio 2 d. nutarimu Audito Rūmų pirmininko pavaduotojas nurodė atlikti Lukovito savivaldybės viešųjų lėšų valdymo atitikties ir veiklos auditą už laikotarpį nuo 2018 m. sausio 1 d. iki 2019 m. birželio 30 d.
- 32 2020 m. birželio 18 d. Audito Rūmų auditorius surašė administracinio nusižengimo nustatymo aktą, kuriame konstatavo, kad 2018 m. balandžio 5 d. sprendimu Lukovito savivaldybės meras pažeidė Viešųjų pirkimų įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje numatytą laisvos konkurencijos principą. Iš tiesų pagrindinėje byloje nagrinėjamame skelbime apie pirkimą nustačius, kad būtų bent vienas techninis statybos darbų vadovas, kuris turėtų „projektuotojo“ ir (arba) „statybos inžinieriaus“ profesinę kvalifikaciją ir bent trejų metų darbo patirtį pagal specialybę, buvo įtvirtintas griežtesnis kvalifikacijos reikalavimas nei tas, kuris kyla iš Teritorijų planavimo įstatymo 163a straipsnio 2 dalies.
- 33 Lukovito savivaldybės meras apskundė šį pažeidimo nustatymo aktą; jis pagrindinėje byloje nagrinėjamą kvalifikacijos reikalavimą, nurodytą šio sprendimo 27 punkte, grindė ypatumais, susijusiais su slenkančio šlaito sutvirtinimo darbais ir jų techniniu sudėtingumu. Jis taip pat nurodė, kad šis reikalavimas kyla iš veiksmų programos, per kurią buvo užtikrintas projekto finansavimas. Lukovito savivaldybės meras pridūrė, kad atlikdama *ex post* kontrolę veiksmų programai „Aplinka 2014–2020“ vadovaujanti institucija nenustatė jokių laisvos konkurencijos taisyklių, numatytų Viešųjų pirkimų įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje, pažeidimų.
- 34 2020 m. gruodžio 16 d. sprendimu Audito Rūmų pirmininkas atmetė skundą ir, remdamasis tame pažeidimo nustatymo akte nustatytais faktais ir padarytomis išvadomis, pagal Viešųjų pirkimų įstatymo 260 straipsnio 2 dalį skyrė Lukovito savivaldybės merui 10 000 BGN (apie 5 100 EUR) baudą.
- 35 Lukovito savivaldybės meras dėl tokio sprendimo pateikė skundą *Rayonen sad Lukovit* (Lukovito apylinkės teismas, Bulgarija), t. y. prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.
- 36 Pirma, šiam teismui kyla klausimas, ar pagal Direktyvos 2014/24 58 straipsnio 4 dalį perkančiajai organizacijai draudžiama nustatyti griežtesnį kvalifikacijos reikalavimą nei tas, kuris nustatytas Teritorijų planavimo įstatymo 163a straipsnyje, ar, priešingai, pastarojoje nuostatoje tik numatyti

būtinieji visų rūšių statyboms taikomi reikalavimai, todėl ši perkančioji organizacija galėjo teisėtai nustatyti pagrindinėje byloje nagrinėjamą kvalifikacijos reikalavimą, atsižvelgdama į tai, kad žemės sutvirtinimo darbai priskirtini prie aukšto sudėtingumo lygio statybos darbų.

- 37 Antra, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, kaip įvairios nacionalinės valdžios institucijos, kurioms pavesta užtikrinti Viešųjų pirkimų įstatymo ar Europos fondų įstatymo laikymąsi, turėtų derinti savo kontrolės priemones ir išvadas dėl viešojo pirkimo procedūrų teisėtumo. Šiuo klausimu įvairiuose „soft law“ tekstuose buvo siūloma, pirma, uždrausti vadovaujančiajai institucijai ir priežiūros institucijoms siaurai aiškinti konkurso laimėtojo atrankos taisyklės ir, antra, derinti atskirų priežiūros institucijų nuomones, kad būtų išvengta bet kokių skirtumų dėl atliktų procedūrų ir patirtų išlaidų teisėtumo.
- 38 Vis dėlto, kaip pažymėjo Audito Rūmai, taip pat reikia atsižvelgti į įvairių priežiūros institucijų nepriklausomumą ir tai, kad jos viena kitą papildo. Taigi, nustačius Viešųjų pirkimų įstatymo pažeidimą, vadovaujančioji institucija finansines pataisas taiko tik paramos gavėjams juridiniams asmenims, o Audito Rūmai gali skirti administracines nuobaudas atsakingiems fiziniams asmenims. Atsižvelgiant į tai, šie rūmai gali nustatyti perkančiųjų organizacijų arba jų paskirtų įgaliotų asmenų baudžiamojo pobūdžio administracinę atsakomybę.
- 39 Trečia, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar Reglamento Nr. 2988/95 II dalyje numatytos administracinės priemonės ir nuobaudos turi skirtis, atsižvelgiant į kaltę ir į pavojingumo visuomenei laipsnį. Kadangi nustatydamas finansines pataisas institucijos, kurioms pavesta užtikrinti Europos fondų įstatymo laikymąsi, atsižvelgia į pažeidimo pobūdį ir jo finansines pasekmes Sąjungos biudžetui, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia išsiaiškinti, ar į tas pačias aplinkybes taip pat turi būti atsižvelgiama skiriant nuobaudas už Sąjungos taisyklių viešųjų pirkimų srityje pažeidimą.
- 40 Galiausiai, ketvirta, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar Viešųjų pirkimų įstatymo 247 straipsnio 1 dalis, pagal kurią perkančioji organizacija gali būti baudžiama „2 % sudarytos sutarties vertės (įskaitant PVM) dydžio, tačiau ne didesne kaip 10 000 BGN bauda“ (tai beveik 16 kartų viršija minimalų darbo užmokestį), atitinka teisėtumo, veiksmingumo ir proporcingumo principus.
- 41 Šiomis aplinkybėmis *Rayonen sad de Lukovit* (Lukovito apylinkės teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:
- „1. Ar Direktyvos [2014/24] 58 straipsnio 4 dalį reikia aiškinti taip, kad atrankos kriterijais nustatyti reikalavimai dėl ekonominės veiklos vykdytojų personalo profesinių pajėgumų, reikalingų konkrečiai viešojo statybos pirkimo sutarčiai įvykdyti, gali būti griežtesni nei specialiajame nacionaliniame įstatyme (Teritorijų planavimo įstatymo 163a straipsnio 4 dalyje) nustatyti būtinieji reikalavimai dėl išsilavinimo ir profesinės kvalifikacijos ir *a priori* nelaikytini ribojančiais konkurenciją, konkrečiau kalbant: ar numatyta reikalavimų dėl dalyvavimo konkurse „proporcingumo“ atsižvelgiant į pirkimo sutarties dalyką sąlyga reiškia, a) kad nacionalinis teismas turi atlikti proporcingumo vertinimą remdamasis surinktais įrodymais ir konkrečiais pirkimo sutarties elementais, taip pat net ir tais atvejais, kai nacionaliniame įstatyme nurodyta daugybė specialistų, kurie iš esmės yra kvalifikuoti vykdyti veiklą pagal pirkimo sutartį, arba b) kad leidžiama teismine kontrolę apriboti tikrinimu, ar dalyvavimo konkurse sąlygos nėra per siauros, palyginti su iš esmės numatytosiomis specialiajame nacionaliniame įstatyme?

2. Ar Reglamento Nr. 2988/95 II dalies „Administracinės priemonės ir nuobaudos“ nuostatas reikia aiškinti taip, kad tas pats [Viešųjų pirkimų įstatymo], kuriuo į nacionalinę teisę perkelta Direktyva [2014/24], pažeidimas (įskaitant nustatant atrankos kriterijus padarytą pažeidimą, už kurį pareiškėjas buvo nubaustas) gali turėti skirtingą poveikį, atsižvelgiant į tai, ar jis buvo padarytas nekaltais veiksmais, tyčia ar dėl aplaidumo?
3. Ar pagal teisinio saugumo ir veiksmingumo principus, atsižvelgiant į Reglamento Nr. 2988/95 8 straipsnio 3 dalyje nustatytą tikslą ir Reglamento Nr. 1303/2013 43 ir 122 konstatuojamąsias dalis, draudžiama įvairioms nacionalinėms valdžios institucijoms, ginančioms Sąjungos finansinius interesus, skirtingai vertinti tas pačias per viešojo pirkimo sutarties sudarymo procedūrą susiklosčiusias aplinkybes, t. y. veiksmų programai vadovaujanti institucija nekonstatuoja pažeidimo nustatant atrankos kriterijus, o Audito Rūmai per *a posteriori* kontrolę – nors nesusiklostė ypatingų ar naujų aplinkybių – mano, kad šie kriterijai yra ribojantys konkurenciją, ir už tai perkančiajai organizacijai skiria administracinę nuobaudą?
4. Ar pagal proporcingumo principą draudžiama teisės nuostata, kaip antai [Viešųjų pirkimų įstatymo] 247 straipsnio 1 dalis, kurioje numatyta, kad perkančioji organizacija, formaliai pažeidusi šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nustatytą draudimą, baudžiama 2 % sutarties vertės (įskaitant PVM) dydžio, tačiau ne didesne kaip 10 000 BGN bauda, ir tam neturi būti nustatytas pažeidimo sunkumas ir jo faktinis arba galimas finansinis poveikis Sąjungos interesams?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

- 42 Pirmiausia pažymėtina, kad numatoma pagrindinėje byloje nagrinėjamo pirkimo vertė, t. y. 482 668 BGN be PVM (apie 247 000 EUR), yra mažesnė už Direktyvos 2014/24 4 straipsnio a punkte nustatytą 554 8000 EUR vertės ribą viešojo darbų pirkimo sutarčių atveju, kurią pasiekus turi būti taikoma ši direktyva, todėl šis pirkimas nepatenka į tos direktyvos taikymo sritį.
- 43 Vis dėlto, kaip matyti iš Teisingumo Teismo suformuotos jurisprudencijos, kai reglamentuodamas į Sąjungos teisės akto taikymo sritį nepatenkančias situacijas nacionalinės teisės aktų leidėjas tiesiogiai ir besąlygiškai priima tokius pačius sprendimus kaip ir priimtieji tame teisės akte, egzistuoja aiškus Sąjungos interesas vienodai aiškinti perimtas šio teisės akto nuostatas. Iš tiesų tai leidžia išvengti aiškinimo skirtumų ateityje ir užtikrinti vienodą šių situacijų ir į minėtų nuostatų taikymo sritį patenkančių situacijų vertinimą (šiuo klausimu žr. 1990 m. spalio 18 d. Sprendimo *Dzodzi*, C-297/88 ir C-197/89, EU:C:1990:360, 36 ir 37 punktus; 2017 m. balandžio 5 d. Sprendimo *Borta*, C-298/15, EU:C:2017:266, 33 ir 34 punktus, taip pat 2020 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *Tax-Fin-Lex*, C-367/19, EU:C:2020:685, 21 punktą).
- 44 Nagrinėjamu atveju Viešųjų pirkimų įstatymas, kuriuo į Bulgarijos teisės sistemą perkelta Direktyva 2014/24, bendrai taikomas visoms viešojo pirkimo naudojant Europos fondų lėšas procedūroms, neatsižvelgiant į pirkimų vertę, kaip matyti tiek iš šio įstatymo 1 straipsnio 1 dalies, tiek iš Europos fondų įstatymo 49 straipsnio 2 dalies.
- 45 Taigi, kadangi Direktyvos 2014/24 nuostatos tiesiogiai ir besąlygiškai taikytinos situacijoms, kurios, kaip pagrindinėje byloje nagrinėjamo pirkimo situacija, paprastai nepatenka į šios direktyvos taikymo sritį, Teisingumo Teismas turi atsakyti į pirmąjį prejudicinį klausimą.

- 46 Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2014/24 58 straipsnio 4 dalis turi būti aiškinama taip, kad per viešojo pirkimo procedūrą perkančioji organizacija gali kaip atrankos kriterijus dėl ekonominės veiklos vykdytojų techninių ir profesinių pajėgumų nustatyti griežtesnius reikalavimus nei šiuo klausimu nacionalinės teisės aktuose nustatyti būtinieji reikalavimai.
- 47 Konstatuotina, kad atsakymas į šį klausimą aiškiai matyti iš pačios Direktyvos 2014/24 58 straipsnio formuluotės.
- 48 Pagal šios direktyvos 58 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą perkančioji organizacija ekonominės veiklos vykdytojams gali taikyti tik tos direktyvos 58 straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse nurodytus kriterijus kaip dalyvavimo reikalavimus, susijusius atitinkamai su tinkamumu verstis profesine veikla, ekonominiu ir finansiniu pajėgumu, taip pat techniniais ir profesiniais pajėgumais. Be to, tie reikalavimai turi būti tik tokie, kurie yra tinkami užtikrinti, kad kandidatas arba konkurso dalyvis naudojasi teisnumu bei veiksniumu, turi finansinį pajėgumą ir techninių bei profesinių pajėgumų įvykdyti sudarytiną sutartį. Visi šie reikalavimai taip pat turi būti susiję su sutarties dalyku ir jam proporcingi.
- 49 Nustatydamą atrankos kriterijus perkančioji organizacija dar turi laikytis Direktyvos 2014/24 18 straipsnio 1 dalyje įtvirtintų pagrindinių viešųjų pirkimų principų. Pirma, ji ekonominės veiklos vykdytojus turi vertinti vienodai ir jų nediskriminuoti, vykdyti veiklą skaidriai ir vadovaudamasi proporcingumo principu, antra, ji turi užtikrinti, kad pirkimai nebus parengti siekiant išvengti šios direktyvos taikymo arba dirbtinai sumažinti konkurenciją, t. y. siekiant nederamai sudaryti palankesnes ar nepalankias sąlygas tam tikriems ekonominės veiklos vykdytojams.
- 50 Vis dėlto, kadangi perkančioji organizacija gali geriau įvertinti savo poreikius, Sąjungos teisės aktu leidėjas jai pripažino plačią diskreciją nustatant atrankos kriterijus, kaip, be kita ko, matyti iš pasikartojančio veiksmazodžio „gali“, vartojamo Direktyvos 2014/24 58 straipsnyje. Taigi pagal šio straipsnio 1 dalį ji turi tam tikrą laisvę apibrėžti dalyvavimo viešojo pirkimo procedūroje reikalavimus, kuriuos laiko susijusiais su sutarties dalyku ir jam proporcingais bei tinkamais užtikrinti, kad kandidatas arba konkurso dalyvis naudojasi teisnumu bei veiksniumu, turi finansinį pajėgumą ir techninių bei profesinių pajėgumų įvykdyti sudarytiną sutartį. Konkrečiau kalbant, pagal minėto straipsnio 4 dalį perkančioji organizacija savo nuožiūra vertina dalyvavimo reikalavimus, kuriuos ji laiko tinkamais užtikrinti, be kita ko, sutarties įvykdymą pagal jos požiūriu tinkamą kokybės standartą.
- 51 Taigi, jeigu kvalifikacijos reikalavimas pateisinamas sutarties dalyku, jis yra jam proporcingas ir atitinka kitus šio sprendimo 48 ir 49 punktuose primintus reikalavimus, Direktyvos 2014/24 58 straipsnis negali kliudyti perkančiajai organizacijai nustatyti tokio reikalavimo skelbime apie pirkimą vien dėl to, kad jis viršija nacionalinės teisės aktuose nustatytą būtinąjį reikalavimo lygį. Iš tiesų nacionaliniai teismai savo nacionalinę teisę turi aiškinti kiek įmanoma atsižvelgdami į Sąjungos teisę (šiuo klausimu žr. 2019 m. birželio 24 d. Sprendimo *Popławski*, C-573/17, EU:C:2019:530, 57 punktą ir 2021 m. spalio 6 d. Sprendimo *Sumal*, C-882/19, EU:C:2021:800, 70 punktą).
- 52 Šiuo atveju pagrindinėje byloje nagrinėjamas kvalifikacijos reikalavimas atrodo pateisinamas pagal Direktyvos 2014/24 58 straipsnį, tačiau tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas. Pirma, šis reikalavimas neabejotinai susijęs su pagrindinėje byloje nagrinėjamo pirkimo dalyku. Antra, neatrodo, kad minėtu reikalavimu būtų viršyta diskrecija, kurią

perkančioji organizacija turi atrankos kriterijų nustatymo etape, juo labiau kad buvo pateikti trys pasiūlymai, nors numatoma šio pirkimo vertė buvo nedidelė – ji nesiekė nė 5 % vertės ribos, kurią pasiekus turi būti taikoma Direktyva 2014/24.

- 53 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pirmąjį prejudicinį klausimą reikia atsakyti: Direktyvos 2014/24 58 straipsnio 1 ir 4 dalys turi būti aiškinamos taip, jog pagal jas nedraudžiama, kad per viešojo pirkimo procedūrą perkančioji organizacija kaip atrankos kriterijus dėl ekonominės veiklos vykdytojų techninių ir profesinių pajėgumų nustatytų griežtesnius reikalavimus nei nacionalinės teisės aktuose nustatyti būtinieji reikalavimai, jeigu tokie griežtesni reikalavimai yra tinkami užtikrinti, kad kandidatas arba konkurso dalyvis turi techninių ir profesinių pajėgumų įvykdyti sudarytiną sutartį, jie susiję su sutarties dalyku ir yra jam proporcingi.

Dėl antrojo ir ketvirtojo klausimų

- 54 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 2988/95 4 ir 5 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad perkančiosios organizacijos atrankos kriterijų, kuriais pažeidžiamas Direktyvos 2014/24 58 straipsnis, nustatymas gali turėti skirtingą poveikį, atsižvelgiant į tai, ar pažeidimas buvo padarytas dėl nekaltų veiksmų, tyčia ar dėl aplaidumo.
- 55 Ketvirtuoju klausimu iš esmės siekiama nustatyti, ar proporcingumo principas turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį draudžiami nacionalinės teisės aktai, pagal kuriuos perkančiajai organizacijai, pažeidusiai viešųjų pirkimų taisyklės, gali būti skirta 2 % sudarytos sutarties vertės (su PVM), tačiau ne didesnė kaip 10 000 BGN, t. y. apie 5 100 EUR, bauda, ir tam neturi būti nustatytas pažeidimo sunkumas ir jo faktinis arba galimas finansinis poveikis Sąjungos interesams.
- 56 Konstatuotina, kad antrasis ir ketvirtasis klausimai grindžiami prielaida, kad pagrindinėje byloje nagrinėjama kvalifikacijos reikalavimą perkančioji organizacija nustatė pažeisdama Direktyvos 2014/24 58 straipsnį.
- 57 Kadangi iš atsakymo į pirmąjį klausimą matyti, kad toks reikalavimas atrodo suderinamas su šia nuostata, Teisingumo Teismui nereikia nagrinėti antrojo ir ketvirtojo klausimų.

Dėl trečiojo klausimo

- 58 Trečiuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 2988/95 8 straipsnio 3 dalis, siejama su Reglamento Nr. 1303/2013 43 ir 122 konstatuojamosiomis dalimis, turi būti aiškinama taip, kad pagal ją draudžiama nacionalinėms valdžios institucijoms, ginančioms Sąjungos finansinius interesus, skirtingai vertinti tas pačias per viešojo pirkimo sutarties sudarymo procedūrą susiklosčiusias aplinkybes.
- 59 Primintina, kad pagal Reglamento Nr. 2988/95 8 straipsnio 3 dalį atskirų sektorių taisyklėse turi būti nuostatos, kurios užtikrintų lygiavertę kontrolę derinant procedūras ir tikrinimo metodus.
- 60 Pagrindinėje byloje taikomo atskiram sektoriui skirto reglamento, t. y. Reglamento Nr. 1303/2013, 43 konstatuojamojoje dalyje, be kita ko, nurodyta, kad, siekiant užtikrinti proporcingą kontrolės tvarką ir apsaugoti finansinių priemonių pridėtinę vertę, numatyta

galutinių paramos gavėjų nereikėtų atgrasyti esančia pernelyg didele administracine našta. To reglamento 122 konstatuojamojoje dalyje patikslinta, kad, siekiant sumažinti paramos gavėjams tenkančią administracinę naštą, reikia nustatyti konkrečias taisykles, kuriomis būtų mažinama rizika, kad dubliuosis įvairių institucijų, būtent Europos Sąjungos Audito Rūmų, Komisijos arba audito institucijos, atliekamas tų pačių veiksmų auditas.

- 61 Vis dėlto iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą akivaizdžiai matyti, kad Audito Rūmai atliko Lukovito savivaldybės veiklos auditą siekdami užtikrinti Viešųjų pirkimų įstatymo, o ne Reglamento Nr. 1303/2013 laikymąsi, todėl šis auditas ir juo remiantis skirta nuobauda nepatenka į šio reglamento taikymo sritį.
- 62 Be to, kaip savo rašytinėse pastabose pažymėjo Komisija, Reglamentas Nr. 1303/2013 nekluduoja valstybėms narėms įsteigti institucijų, atsakingų už viešųjų ar privačių įstaigų veiklos kontrolę ir auditą, nes tokių institucijų kompetencija neregamentuojama šiame reglamente.
- 63 Vadinasi, minėto reglamento 43 ir 122 konstatuojamosios dalys neturi įtakos atsakymui į prejudicinį klausimą.
- 64 Taigi atrodo, kad pagal jokią reglamentų Nr. 2988/95 ir 1303/2013 nuostatą nedraudžiama viešojo pirkimo procedūrą tikrinti du kartus, t. y. vieną patikrinimą gali atlikti vadovaujančioji institucija, o kitą – audito institucija. Tiek dėl kiekvienos iš šių institucijų nepriklausomumo, tiek dėl įvairių joms nustatytų tikslų reikia pripažinti, kad jos gali paeiliui tikrinti tą pačią viešojo pirkimo procedūrą.
- 65 Be to, aplinkybė, kad nagrinėjamu atveju veiksmų programai „Aplinka 2014–2020“ vadovaujanti institucija nusprendė, jog pagrindinėje byloje nagrinėjamas kvalifikacijos reikalavimas neprieštarauja viešųjų pirkimų taisyklėms, negali sukurti perkančiajai organizacijai jokių teisėtų lūkesčių. Iš tiesų teisė remtis teisėtų lūkesčių apsaugos principu suteikiama tik teisės subjektui, kuriam nacionalinė administracinė institucija sukėlė pagrįstų lūkesčių, suteikdama tikslų, besąlygiškų ir neprieštaringų garantijų, kildinamų iš leidžiamų ir patikimų šaltinių. Vis dėlto atsižvelgiant į vieną valstybės sampratą, kuri galioja ir tarptautinėje viešojoje, ir Sąjungos teisėje, nacionalinė valdžios institucija iš esmės negali remtis Sąjungos teisės teisėtų lūkesčių apsaugos principu byloje, kurioje nagrinėjamas jos ginčas su kitu valstybės subjektu (2021 m. gegužės 20 d. Sprendimo *Riigi Tugiteenuste Keskus*, C-6/20, EU:C:2021:402, EU:C:2021:402, 69 ir 70 punktai).
- 66 Taigi norėdama užkirsti kelią Audito Rūmams įvertinti pagrindinėje byloje nagrinėjamo kvalifikacijos reikalavimo atitiktį Sąjungos teisei perkančioji organizacija negali remtis aplinkybe, kad veiksmų programai „Aplinka 2014–2020“ vadovaujanti institucija šį reikalavimą, nors ir netiesiogiai, jau patvirtino.
- 67 Vis dėlto pažymėtina, pirma, kad vadovaujančiosios ir audito institucijų suderinta intervencija turi atitikti Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje garantuojamas teises ir principus, ypač proporcingumo principą. Šiuo klausimu Reglamento Nr. 2988/95 8 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad kontrolės priemonės nustatomos taip, kad dėl jų neatsirastų pernelyg didelių ekonominių apribojimų ar administracinių išlaidų.
- 68 Nagrinėjamu atveju nėra pagrindo manyti, kad Europos fondų paramos gavėjai dėl pernelyg didelės administracinės naštos būtų atgrasyti prašyti tokios paramos Bulgarijos Respublikos teritorijoje, tačiau tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

- 69 Antra, vadovaujančiosios ir audito institucijų atlikta *ex post* kontrolė negali turėti įtakos sprendimo sudaryti sutartį, kuris tapo galutinis viešojo pirkimo dalyviams ir perkančiajai organizacijai, teisėtumui, nes šiuo klausimu perkančiosios organizacijos atlikti vertinimai patenka į 1989 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyvos 89/665/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su peržiūros procedūrų taikymu sudarant viešojo prekių pirkimo ir viešojo darbų pirkimo sutartis, derinimo (OL L 395, 1989, p. 33; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 1 t., p. 246, klaidų ištaisyimas OL L 63, 2016 3 10, p. 44) taikymo sritį.
- 70 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad Reglamento Nr. 2988/95 8 straipsnio 3 dalis, siejama su Reglamentu Nr. 1303/2013, turi būti aiškinama taip, kad pagal ją nedraudžiama nacionalinėms valdžios institucijoms, ginančioms Sąjungos finansinius interesus, skirtingai vertinti tas pačias per viešojo pirkimo sutarties sudarymo procedūrą susiklosčiusias aplinkybes, jeigu laikomasi proporcingumo principo.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 71 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (aštuntoji kolegija) nusprendžia:

- 1. 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB, iš dalies pakeistos 2017 m. gruodžio 18 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2017/2365, 58 straipsnio 1 ir 4 dalys turi būti aiškinamos taip, jog pagal jas nedraudžiama, kad per viešojo pirkimo procedūrą perkančioji organizacija kaip atrankos kriterijus dėl ekonominės veiklos vykdytojų techninių ir profesinių pajėgumų nustatytų griežtesnius reikalavimus nei nacionalinės teisės aktuose nustatyti būtinieji reikalavimai, jeigu tokie griežtesni reikalavimai yra tinkami užtikrinti, kad kandidatas arba konkurso dalyvis turi techninių ir profesinių pajėgumų įvykdyti sudarytiną sutartį, jie susiję su sutarties dalyku ir yra jam proporcingi.**
- 2. 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos 8 straipsnio 3 dalis, siejama su 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006, turi būti aiškinama taip, kad pagal ją nedraudžiama nacionalinėms valdžios institucijoms, ginančioms Europos Sąjungos finansinius interesus, skirtingai vertinti tas pačias per viešojo pirkimo sutarties sudarymo procedūrą susiklosčiusias aplinkybes, jeigu laikomasi proporcingumo principo.**

Parašai.